

Číslo: 13287/2021/OL/13691-M
Stupeň dôvernosti:

ROZHODNUTIE MINISTRA
číslo 19/2021

Ako orgán príslušný rozhodnúť podľa § 24 ods. 6 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) na návrh mnou ustanovenej osobitnej komisie

v y h o v u j e m

protestu prokurátora Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. VI/1 Gd 257/20/1000-12 zo dňa 09.11.2020 (ďalej len „protest prokurátora“) podaného proti rozhodnutiu Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky, sekcia výstavby (ďalej len „ministerstvo“) č. 11019/2020/SV/28364 zo dňa 31.03.2020, a to tak, že podľa § 24 ods. 7 zákona o prokuratúre **zrušujem** rozhodnutie ministerstva č. 11019/2020/SV/28364 zo dňa 31.03.2020 (ďalej len „rozhodnutie ministerstva“).

O d ô v o d n e n i e:

Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky (ďalej len „okresný úrad“), konal o návrhu obce Nižná Boca, IČO: 00315648, 032 34 Nižná Boca č. 3 (ďalej len „vyvlastiteľ“) č. 156/2019 zo dňa 18.06.2019, doručenom na okresný úrad dňa 21.06.2019 a doplnenom dňa 27.6.2020 a 20.9.2020. Na základe výsledkov tohto konania okresný úrad rozhodnutím č. OU-ZA-OVBP2-2019/0075036/029600/To zo dňa 02.12.2019 (ďalej len „rozhodnutie okresného úradu“) rozhodol tak, že vo výroku o vyvlastnení práv, vyvlastnil vlastnícke právo k

- pozemku parc. KN-C č. 269/5, trvalý trávnatý porast s výmerou 49 m², oddelený ako diel č. 5 z parc. KN-E č. 269, trvalý trávnatý porast s výmerou 84 m², zapísaný na liste vlastníctva č. 1752, v katastrálnom území Nižná Boca,
- pozemku parc. KN-C č. 280/2, trvalý trávnatý porast s výmerou 50 m², oddelený ako diel č. 7, z parc. KN-E č. 280, trvalý trávnatý porast s výmerou 117 m², zapísaný na liste vlastníctva č. 1752, v katastrálnom území Nižná Boca,
- pozemku parc. KN-C č. 279/6, zastavaná plocha a nádvorie s výmerou 37 m², oddelený ako diel č. 6 z parc. KN-C č. 279/2, zastavaná plocha a nádvorie s výmerou 43 m², zapísaný na liste vlastníctva č. 808, v katastrálnom území Nižná Boca,
- drobnej stavbe – oplotenie (brána) postavená na pozemku parc. KN-E č. 280, zapísanej na liste vlastníctva č. 1752, v katastrálnom území Nižná Boca,

na ťarchu podielových spoluvlastníkov Mgr. Jána Hubceja, rod. Hubcej, nar. 11.02.1966, bytom 059 06 Červený Kláštor č. 33 (ďalej len „účastník 1“) a Evy Hribik, rod. Kučerová, nar. 27.02.1965, bytom Fuchsweg 3, Heimsheim 712 96, Spolková republika Nemecko (ďalej len „účastníčka 2“) v prospech vyvlastníteľa, vo verejnom záujme podľa zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vyvlastňovaní“) v spojení s § 17a zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov pre uskutočnenie stavby „Miestna komunikácia Nižná Boca“.

Proti rozhodnutiu okresného úradu sa odvolali účastníci konania obaja v zastúpení Mgr. Marcel Lesňák, advokát, IČO: 50654578, so sídlom Murgašova č. 87/6, 058 01 Poprad.

Ministerstvo rozhodlo o odvolaní účastníkov konania rozhodnutím ministerstva tak, že odvolanie zamietlo a rozhodnutie okresného úradu o vyvlastnení potvrdilo.

Proti rozhodnutiu ministerstva podal protest prokurátor generálnej prokuratúry, v ktorom namieta najmä to, že rozhodnutím ministerstva v spojení s rozhodnutím okresného úradu bol porušený zákon v ustanoveniach:

- § 2 ods. 1 písm. a), b), d), ods. 2, 3, § 9 ods. 3 písm. g), ods. 5, § 10 ods. 4, 5, 7, 11, 12, § 13 ods. 2 písm. f) zákona o vyvlastňovaní,
- § 3 ods. 1, 2, 4, § 24 ods. 1, 2, § 32 ods. 1, § 33 ods. 1, 2, § 46, § 47 ods. 1, 3 a § 59 ods. 1, 2, 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“).

Podľa § 23 ods. 2 písm. f) a § 24 ods. 5 zákona o prokuratúre navrhol, aby bolo protestom napadnuté rozhodnutie ministerstva zrušené.

K obsahu protestu prokurátora sa listom zo dňa 10.12.2020 vyjadrili účastník 1 a účastníčka 2, ktorí sa v plnom rozsahu stotožnili s protestom prokurátora a navrhli, aby bolo protestu prokurátora vyhovené.

Keďže ministerstvo trvá na svojom právnom názore vyslovenom v rozhodnutí ministerstva a nemieni protestu prokurátora vyhovieť, predložilo listom č. 31300/2020/SV/98966 zo dňa 15.12.2020 protest prokurátora podľa § 24 ods. 6 zákona o prokuratúre spolu so spisovým materiálom týkajúcim sa veci na rozhodnutie ministromi dopravy a výstavby Slovenskej republiky ako svojmu nadriadenému orgánu.

Po preskúmaní rozhodnutia ministerstva a jeho úradného postupu v tejto veci som dospel k záveru, že je potrebné vyhovieť protestu prokurátora a zrušiť rozhodnutie ministerstva, a to na základe nasledovných dôvodov.

Stotožňujem sa s námietkou, že účastníčke 2 nebolo doručené oznámenie o začatí vyvlastňovacieho konania v súlade s ustanoveniami § 10 ods. 4, 7, 10, 11 zákona o vyvlastnení a ustanoveniami § 24 ods. 1, 2 správneho poriadku.

Vychádzajúc zo súvisiaceho spisového materiálu je nepochybné, že prílohou návrhu na vyvlastnenie zo dňa 18.06.2019 podaného vyvlastníteľom na okresný úrad dňa 20.06.2019, boli (okrem iného) aj písomnosti, ktoré nepochybne preukazovali, že účastníčka 2 sa zdržuje na adrese Fuchsweg 3, Heimsheim, Nemecko, a to konkrétne výzvy na uzatvorenie kúpnej zmluvy zo dňa 29.11.2018, odpoveď účastníčky 2 zo dňa 16.12.2018, doplnenie výzvy na uzatvorenie adresy zo dňa 29.01.2019, doručenej účastníčke 2 dňa 04.02.2019 na adresu Fuchsweg 3,

Heimsheim, Nemecko, uznesenie Krajského súdu Žilina sp. zn. 31S 6/2018 z 29.04.2019. Z týchto písomností je (bez akýchkoľvek pochybností) zrejmé, že účastníčka 2 sa v danom čase zdržovala na adrese Fuchsweg 3, Heimsheim, Nemecko, a že na tejto adrese preberala zásielky. O tejto skutočnosti svedčí aj fakt, že účastníčka 2 sama aktívne uvádzala túto adresu ako adresu svojho pobytu (napríklad odpoveď vyvlastiteľovi zo dňa 16.12.2018, konanie na Krajskom súde Žilina, v ktorom ako žalobkyňa uviedla v správnej žalobe túto adresu pobytu). Za týchto okolností vyznieva aktivita okresného úradu (získovanie adresy trvalého pobytu účastníčky 2) ako nadbytočná a nepochopiteľná, pričom výsledok tejto aktivity v konečnom dôsledku znamenal pre účastníčku 2 obmedzenie, resp. sťaženie možnosti uplatniť svoje práva účastníka konania v konaní o vyvlastnení.

Vyvlastnenie je závažným zásahom do ústavou garantovaného práva vlastníť majetok a práva na zákonnú ochranu vlastníckeho práva.

Podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Podľa § 10 ods. 4 zákona o vyvlastnení vyvlastňovací orgán je povinný písomne oznámiť začatie vyvlastňovacieho konania všetkým účastníkom vyvlastňovacieho konania, zúčastneným osobám a príslušnému okresnému úradu na úseku katastra nehnuteľností do siedmich dní od doručenia návrhu. Oznámenie o začatí vyvlastňovacieho konania musí obsahovať údaje o pozemku alebo stavbe podľa osobitného zákona.

Podľa § 10 ods. 7 zákona o vyvlastnení oznámenie o začatí vyvlastňovacieho konania podľa odseku 4 sa doručuje účastníkom vyvlastňovacieho konania doporučene do vlastných rúk.

Podľa § 10 ods. 10 zákona o vyvlastnení vyvlastňovací orgán nariadi vždy ústne pojednávanie o návrhu.

Podľa § 10 ods. 11 zákona o vyvlastnení vyvlastňovací orgán písomne oznámi účastníkom vyvlastňovacieho konania a zúčastneným osobám termín uskutočnenia ústneho pojednávania o návrhu najmenej 15 dní vopred.

Podľa § 24 ods. 1 správneho poriadku dôležité písomnosti, najmä rozhodnutia, výzvy a predvolania, sa doručujú do vlastných rúk adresátovi alebo osobe, ktorá sa preukáže jeho splnomocnením na preberanie zásielok.

Podľa § 24 ods. 2 správneho poriadku ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť počas uloženia na pošte, písomnosť sa považuje za doručенú dňom vrátenia nedoručenej zásielky správnomu orgánu, aj keď sa adresát o tom nedozvedel.

S poukazom na uvedené skutočnosti je nepochybné, že okresný úrad nepostupoval pri doručovaní v súlade s ustanovením § 24 ods. 1, 2 správneho poriadku, keď napriek vedomosti (podporenej písomnými listinami predloženými vyvlastiteľom k návrhu na vyvlastnenie) o adrese, na ktorej sa účastníčka 2 zdržiavala, jej oznámenie o začatí konania na túto adresu nezaslal. V kontexte takéhoto nesprávneho postupu potom nemohli nastať účinky doručenia oznámenia o začatí vyvlastňovacieho konania účastníčke 2 a oznámenia o uskutočnení ústneho pojednávania. Z tohto dôvodu bolo upreté účastníčke 2 právo účinne obhajovať svoje práva a záujmy. Na tejto skutočnosti nič nemení ani fakt, že na ústnom pojednávaní sa zúčastnil právny zástupca účastníčky 2, a to už minimálne len z toho dôvodu, že účastníčka 2, resp. jej

právny zástupca, nemali možnosť oboznámiť sa s dôvodmi a účelom vyvlastnenia a vo väzbe na to pripraviť relevantnú obhajobu jej práv a záujmov.

Vzhľadom na skutočnosť, že k vyvlastneniu môže dôjsť len na základe podmienok ustanovených zákonom o vyvlastnení, mám za to, že tieto podmienky neboli dodržané, a to konkrétne čo sa týka povinností okresného úradu podľa § 10 ods. 4, 7, 11 zákona o vyvlastnení. Vyvlastnenie ako prostriedok ultima ratio sa musí opierať o silu práva a nie právo sily, a preto je esenciálnou požiadavkou, aby konanie o vyvlastnení prebehlo na základe zákona a v súlade s ním (vrátane dodržania všetkých povinností vyvlastňovacích orgánov vo vzťahu k dotknutým účastníkom konania).

Zároveň som toho názoru, že napadnuté rozhodnutie ministerstva je nepreskúmateľné aj z ďalej uvedených dôvodov.

Účastník 1 a účastníčka 2 v odvolaní (ako aj v konaní o vyvlastnení) namietali, že spojenie predmetnej lokality je dostatočne zabezpečené už inými komunikáciami, existuje alternatíva pre peších, ktorá je obci známa a v súčasnosti využívaná.

Z obsahu spisového materiálu je evidentné, že účastníci konania vznesením tejto námietky namietali dôvodnosť účelu vyvlastnenia. Stotožňujem sa s názorom uvedeným v proteste prokurátora, že súčasne ide aj o námietku k proporcionálite medzi verejným záujmom na vyvlastnení k súkromným záujmom účastníkov konania ako budúcich vyvlastnených. Poukazujem na skutočnosť, že okresný úrad a rovnako aj ministerstvo sa vo svojich rozhodnutiach vôbec nevysporiadali s touto námietkou. Okresný úrad vo svojom rozhodnutí uviedol, že vyhodnocuje námietku ako irelevantnú pre toto konanie. O umiestnení stavby „Miestna komunikácia Nižná Boca“ bolo rozhodnuté v územnom konaní, kde si účastníčka 2 túto námietku uplatnila, v odvolacom konaní bola táto námietka zamietnutá a odvolací orgán sa s jeho rozhodnutím stotožnil. Ministerstvo v napadnutom rozhodnutí rovnako uviedlo, že v intenciách § 10 ods. 12 zákona o vyvlastňovaní na námietky, ktoré sa v územnom konaní zamietli alebo ktoré mohol účastník uplatniť v územnom konaní, sa neprihliada. Podľa názoru ministerstva sa namietané skutočnosti výlučne týkajú problematiky územného konania a rozhodovania, pričom akékoľvek námietky týkajúce sa umiestnenia predmetnej stavby nie je možné riešiť vo vyvlastňovacom konaní (ide o dve samostatné konania, pričom každé sleduje iný cieľ), a z tohto dôvodu sú námietky účastníka 1 a účastníčky 2 týkajúce sa umiestnenia stavby právne irelevantné vo vyvlastňovacom konaní.

Podľa § 2 ods. 1 zákona o vyvlastňovaní vyvlastnenie možno uskutočniť len

- a) v nevyhnutnej miere,
- b) vo verejnom záujme na účel ustanovený zákonom, pričom verejný záujem na vyvlastnení sa musí preukázať vo vyvlastňovacom konaní,
- c) za primeranú náhradu, a
- d) ak cieľ vyvlastnenia nemožno dosiahnuť dohodou alebo iným spôsobom.

Podľa § 2 ods. 2 zákona o vyvlastňovaní vyvlastnenie musí byť v súlade s cieľmi a zámermi územného plánovania, ten sa preukazuje územným rozhodnutím, územným súhlasom alebo záväzným stanoviskom obce vo vyvlastňovacom konaní.

Podľa § 13 ods. 1 zákona o vyvlastňovaní ak sú splnené podmienky vyvlastnenia ustanovené týmto zákonom, vyvlastňovací orgán rozhodne samostatnými výrokmi o vyvlastnení práv k pozemku alebo k stavbe a o náhrade za vyvlastnenie a o spôsobe jej úhrady.

Podľa § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Podľa § 47 ods. 1 správneho poriadku rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v plnom rozsahu.

Podľa § 47 ods. 2 správneho poriadku výrok rozhodnutia obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Pokiaľ sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, správny orgán určí pre ňu lehotu; lehota nesmie byť kratšia, než ustanovuje osobitný zákon.

Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Z uvedeného je zrejmé, že k vyvlastneniu možno pristúpiť, len ak sú splnené podmienky predpokladané v § 2 ods. 1 zákona o vyvlastnení. Jedine vyvlastňovací orgán (v danom prípade okresný úrad) v konaní o vyvlastnení je oprávnený vyhodnocovať tieto podmienky. Nie je možné sa v žiadnom prípade stotožniť s tvrdením, že účastníkmi vznesené námietky týkajúce sa proporcionality verejného záujmu a súkromných záujmov vyvlastňovaných, resp. námietky, že cieľ vyvlastnenia možno dosiahnuť iným spôsobom (námietka účastníkov, že spojenie predmetnej lokality je dostatočne zabezpečené už inými komunikáciami, existuje alternatíva pre peších, ktorá je obci známa a v súčasnosti využívaná) sa výlučne týkajú problematiky územného konania a rozhodovania. Rozhodnutím o umiestnení stavby stavebný úrad určí stavebný pozemok, umiestni sa stavba na ňom, určujú sa podmienky na umiestnenie stavby, určujú sa požiadavky na obsah projektovej dokumentácie a čas platnosti rozhodnutia. V žiadnom prípade stavebné úrady nie sú oprávnené rozhodovať v územnom konaní o podmienkach vyvlastnenia podľa zákona o vyvlastňovaní. Táto právomoc je výlučne zverená vyvlastňovacím orgánom podľa § 7 zákona o vyvlastňovaní, t. j. okresný úrad v sídle kraja, v územnom obvode ktorého sa nachádza pozemok alebo stavba, o ktorej sa má konať, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

Je teda nepochybné, že jedine príslušný okresný úrad v sídle kraja vo vyvlastňovacom konaní je oprávnený vyhodnocovať námietky týkajúce sa podmienok vyvlastnenia podľa zákona o vyvlastňovaní. Neobstojí preto argumentácia ministerstva (rovnako aj okresného úradu) uvedená v odôvodnení rozhodnutia ministerstva, že námietky účastníkov týkajúce sa proporcionality verejného záujmu a súkromných záujmov vyvlastňovaných, resp. námietka, že nie je splnená podmienka podľa § 2 ods. 1 písm. d) zákona o vyvlastňovaní, nie je možné riešiť vo vyvlastňovacom konaní a týkajú sa problematiky územného konania a vyvlastňovania. Takáto argumentácia je v príkrom rozpore s ustanovením § 13 ods. 1 zákona o vyvlastňovaní, podľa ktorého o vyvlastnení možno rozhodnúť, ak sú splnené podmienky vyvlastnenia.

Pokiaľ teda účastníci konania namietajú nesplnenie podmienok vyvlastnenia [v danom prípade nesplnenie podmienok uvedených v § 2 ods. 1 písm. b), d) zákona o vyvlastňovaní], je povinnosťou vyvlastňovacích orgánov (či už v prvom alebo druhom stupni) sa týmito námietkami zaoberať a náležite sa v odôvodnení svojich rozhodnutí s nimi vysporiadať. Ako vyplýva aj z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžk 12/2019, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžsk 6/2017, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžo 65/2015, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžo 191/2015),

je povinnosťou správneho orgánu v priebehu vyvlastňovacieho konania a v rozhodnutí jednoznačne účastníkom konania vysvetliť a ozrejmiť dôvody, pre ktoré je potrebné vyvlastniť práve ich časť pozemku. V odôvodnení rozhodnutia je potrebné zaoberať sa aj námietkami, ktoré smerujú k nesplneniu podmienok vyvlastnenia. Verejný záujem, ktorý je predmetom posudzovania v rámci vyvlastňovacieho konania, je podľa aktuálnej koncepcie vyvlastnenia predmetom správnej úvahy a zisťuje sa v priebehu konania na základe zvažovania najrôznejších partikulárnych záujmov, po zvážení všetkých rozporov a pripomienok. Z odôvodnenia rozhodnutia, ktorého podstatou je otázka verejného záujmu, potom musí jednoznačne vyplývať, prečo verejný záujem prevážil nad inými záujmami.

Z rozhodnutia ministerstva (ako aj z rozhodnutia okresného úradu) nie je vôbec zrejmé, ako sa ministerstvo vysporiadalo s námietkami účastníkov konania, s proporcionalitou verejného záujmu a súkromných záujmov účastníkov konania, ako a či bol vo vyvlastňovacom konaní preukázaný verejný záujem na vyvlastnení. Z tohto dôvodu je rozhodnutie ministerstva nepreskúmateľné.

Rozhodnutie správneho orgánu musí byť v súlade so zákonmi a vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci (§ 46 správneho poriadku). Takýto stav má viesť k presvedčivosti rozhodnutia správneho orgánu. Táto skutočnosť sa musí premietnuť predovšetkým do odôvodnenia rozhodnutia (§ 47 ods. 3 správneho poriadku). S ohľadom na mieru zásahu do práv a záujmov vyvlastňovaných je nevyhnutné, aby rozhodnutie o vyvlastnení spĺňalo najprísnejšie kritériá, a to najmä čo sa týka požiadavky zákonnosti a presvedčivosti rozhodnutia vyvlastňovacích orgánov.

Podľa § 24 ods. 7 zákona o prokuratúre ak nadriadený orgán zistí dôvodnosť protestu, rozhodnutím vyhovie protestu a zruší napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie. V ďalšom konaní ministerstvo bude konať a rozhodne o odvolaniach podaných proti rozhodnutiu okresného úradu. V tejto súvislosti bude úlohou ministerstva sa s náležitou pozornosťou vysporiadať s uvedenými vytknutými nedostatkami, na ktoré som poukázal v odôvodnení tohto rozhodnutia.

S poukazom na uvedené som vyhovel protestu prokurátora a zrušil rozhodnutie ministerstva.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e :

Proti tomuto rozhodnutiu sa nemožno odvolať. Toto rozhodnutie nie je preskúmateľné súdom.

V Bratislave dňa 25.02.2021

Andrej Doležal
minister dopravy a výstavby

Doručí sa:

Účastníkom :

1. JUDr. Roman Škerlík, advokát, Letná 61, 052 01 Spišská Nová Ves
2. Mgr. Marcel Lesňák, advokát, Murgašova 87/6, 058 01

prokurátorovi :

- Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, netrestný odbor, Štúrova 2, 812 85 Bratislava k č. Gd 257/20/1000-12

Na vedomie:

1. Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
2. Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, sekcia výstavby